

JAARRAPPORT 2022

Anthroposofische Vereniging in Nederland
T.a.v. het bestuur
Boslaan 15
3701 CH ZEIST

Anthroposofische Vereniging in Nederland
T.a.v. het bestuur
Boslaan 15
3701 CH ZEIST

INHOUDSOPGAVE

	pagina
<u>I ACCOUNTANTSRAPPORT</u>	
Algemeen	4
Analyse resultaat	5
Financiële positie	6
Samenstellingsverklaring van de accountant	7
<u>II BESTUURSVERSLAG</u>	
Bestuur en vaststelling jaarrekening	10
Bestuursverslag	11
<u>III JAARREKENING</u>	
Balans per 31 december 2022	18
Staat van baten en lasten 2022	20
Bestemming resultaat 2022	21
Toelichting op de jaarrekening	22
Kasstroomoverzicht	25
Toelichting op de balans	27
Toelichting op de staat van baten en lasten	33

Anthroposofische Vereniging in Nederland
T.a.v. het bestuur
Boslaan 15
3701 CH ZEIST

INHOUDSOPGAVE

pagina

IV BIJLAGEN

Toelichting op de exploitatie Motief	40
Toelichting op de exploitatie Antroposofie Magazine	41
Toelichting op de ondersteuning van de Stichting Exploitatie Riouwstraat 1	42
Toelichting op de bestemmingsreserves	43

I. ACCOUNTANTSRAPPORT

ALGEMEEN

1. Verenigingsactiviteiten

De vereniging is opgericht op 18 november 1923 te 's-Gravenhage. Zij is aangegaan voor onbepaalde tijd.

De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Utrecht en Omstreken onder nummer 40476182.

De statutaire vestigingsplaats van de vereniging is Zeist.

De doelstelling is volgens artikel 3 van de statuten:
Het bestuderen, beoefenen, en verbreiden van de antroposofie.

Binnen de vereniging wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Primaire activiteiten, zijnde de kosten van de Hogeschool, Bibliotheek, Motief, de leden- en jaarvergaderingen en de bijdragen aan de Allgemeine Anthroposophische Gesellschaft in Dornach; en
- Voorwaardenscheppende activiteiten, zijnde de kosten van het bestuur, de PR en voorlichting, het secretariaat en de huisvesting.
- Ondersteunende activiteiten, zijnde de kosten in het kader van verdieping, vernieuwing en uitbreiding. Deze uitgaven vallen niet in de exploitatie maar worden uit het bestaande vermogen gefinancierd.

2. ANBI status

De Antroposofische Vereniging in Nederland is door de Belastingdienst aangewezen als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

ANALYSES

Analyse resultaat

Ter beoordeling van het resultaat geven wij u het navolgende overzicht, uitgedrukt in percentages van de opbrengsten.

	2022		2021	
	€	%	€	%
<u>Baten</u>				
Ledenbijdragen	670.715	89,5%	658.242	89,9%
Opbrengsten Motief, Antroposofie Magazine	38.402	5,1%	51.648	7,1%
Ontvangen giften inzake Riouwstraat	40.275	5,4%	21.025	2,9%
Overige opbrengsten	-	0,0%	240	0,0%
	<u>749.442</u>	<u>100,0%</u>	<u>732.505</u>	<u>100,0%</u>
<u>Kosten primaire activiteiten</u>				
Verenigingsactiviteiten	35.838	4,8%	62.212	8,5%
Hogeschool activiteiten	67.447	9,0%	44.752	6,1%
Motief	162.413	21,7%	164.824	22,5%
Antroposofie Magazine	-	0,0%	-	0,0%
Bibliotheek	36.113	4,8%	31.653	4,3%
Afdracht Allgemene Anthroposophische Gesellschaft	300.000	40,0%	300.000	41,0%
	<u>601.811</u>	<u>80,3%</u>	<u>603.441</u>	<u>82,4%</u>
<u>Kosten voorwaardenscheppende activiteiten</u>				
Bestuurskosten	71.642	9,6%	80.979	11,1%
Externe communicatie	17.646	2,4%	40.846	5,6%
Bureaunkosten	138.071	18,4%	179.634	24,5%
Huisvestingskosten	38.108	5,1%	30.528	4,2%
Ondersteuningsbijdragen	91.381	12,2%	242.767	33,1%
	<u>356.848</u>	<u>47,7%</u>	<u>574.754</u>	<u>78,5%</u>
	<u>958.659</u>	<u>128,0%</u>	<u>1.178.195</u>	<u>160,9%</u>
Exploitatieresultaat	209.217-	-28,0%	445.690-	-60,9%
Financieel resultaat	6.538	0,9%	5.653-	-0,8%
Opbrengsten uit legaten/giften	213.611	28,5%	322.701	44,1%
Totale resultaat	10.932	1,4%	128.642-	-17,6%

ANALYSES

Financiële positie

	<u>2022</u>		<u>2021</u>	
	€	%	€	%
<u>Vermogensstructuur:</u>				
Vaste activa	1.264.024	49,6%	1.287.313	47,9%
Vlottende activa	1.285.409	50,4%	1.397.730	52,1%
Totaal activa	<u>2.549.433</u>	100,0%	<u>2.685.043</u>	100,0%
Eigen vermogen	2.163.516	84,9%	2.080.431	77,5%
Bestemmingsreserves	326.657	12,8%	398.810	14,9%
Kortlopende schulden	59.260	2,3%	205.802	7,7%
Totaal passiva	<u>2.549.433</u>	100,0%	<u>2.685.043</u>	100,0%
<u>Werkkapitaal:</u>				
Vorderingen en overlopende activa	747.308		895.885	
Liquide middelen	496.101		501.845	
	<u>1.285.409</u>		<u>1.397.730</u>	
Af:				
Kortlopende schulden	59.260-		205.802-	
	<u>1.226.149</u>		<u>1.191.928</u>	
			€	
Werkkapitaal per 31 december 2021			1.191.928	
Werkkapitaal per 31 december 2022			1.226.149	
Toename werkkapitaal			<u>34.221</u>	

Anthroposofische Vereniging in Nederland
T.a.v. het bestuur
Boslaan 15
3701 CH Zeist

Referentie:HDR/101450/30406
Betreft: jaarrekening 2022

Nunspeet, 1 september 2023

Geacht bestuur,

Hiermede brengen wij u verslag uit van onze werkzaamheden omtrent de jaarrekening 2022 van uw onderneming.

De balans per 31 december 2022, de staat van baten en lasten over 2022 en de toelichting, welke tezamen de jaarrekening 2022 vormen, zijn in dit rapport opgenomen.

Samenstellingsverklaring van de accountant

De jaarrekening van de Anthroposofische Vereniging in Nederland te Zeist is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie.

De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2022 en de staat van baten en lasten over 2022 met de daarbij horende toelichting.

In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor de financiële verslaggeving opgenomen

De jaarrekening van de Anthroposofische Vereniging in Nederland te Zeist sluit met een resultaat van € 10.932 (positief), wat heeft geleid tot een eigen vermogen ad € 2.490.173.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, "Samenstellingsopdrachten".

Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek (BW).

Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan.

Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van de Anthroposofische Vereniging in Nederland.

Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen dan ook ervan uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Voor een nadere toelichting op aard en reikwijdte van een samenstellingsopdracht en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/uitleg-samenstellingsverklaring.

Wij vertrouwen hiermee aan uw opdracht te hebben voldaan. Tot het geven van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
Axis Accountants

w.g.

de heer A. Pos AA

II BESTUURSVERSLAG

BESTUUR EN VASTSTELLING JAARREKENING

		Toegetreden	Uitgetreden
<u>Samenstelling bestuur</u>			
Dhr. P.W. Blomaard	voorzitter	7-6-2014	-
Mw. E.D.V. Vink	secretaris	3-6-2017	4-6-2022
Dhr. R.A. van Bemmelen	penningmeester	8-6-2019	-
Dhr. E.F. ten Cate	lid	7-6-2014	-
Mw. C.M.E. van Lookeren			
Campagne	lid	7-6-2014	-
Dhr. A.W. van der Meij	lid	7-6-2014	4-6-2022
Mw. A. Remmers	lid	4-6-2022	

De jaarrekening 2022 is door het bestuur vastgesteld in haar vergadering, gehouden op 5 april 2023.

De jaarrekening 2021 is door de leden goedgekeurd in de algemene ledenvergadering d.d. 6 juni 2022.

Algemeen Jaarverslag 2022

In de terugblik op het afgelopen jaar – en in de vooruitblik op de komende jaren – speelt het thema 'eeuwfeest' een vooraanstaande rol. De machtige laatste levensjaren van Rudolf Steiner, met daarin zijn dramatisch besluit in 1923 om zelf voorzitter van de vernieuwde algemene vereniging te worden en deze vereniging daardoor niet alleen organisatorisch maar ook spiritueel-esoterisch op zich te nemen, bepalen voor een belangrijk deel de agenda in de vereniging.

Christengemeenschap

Zo vond op 14 mei 2022, op een mooie zonnige dag, de landelijke viering plaats van 100 jaar De Christengemeenschap als beweging tot religieuze vernieuwing. Deze dag, die met hulp van de AViN was georganiseerd, liet beleven hoe de niet aflatende inzet van de persoon Rudolf Steiner voor dit kerkgenootschap ook leidt tot het besef dat deze inzet niet slechts zijn persoonlijke aangelegenheid was. Beide bewegingen bestaan niet slechts naast elkaar maar zijn ook op elkaar aangewezen. In beide leeft bijvoorbeeld het streven naar een meer bewuste verbinding met Christus zowel in de etherwereld als in het eigen hart, te midden van apocalyptische fenomenen. Het was van betekenis om als AViN aan deze viering te kunnen bijdragen.

Eerste Goetheanum

Zo vond ook, georganiseerd door de sectie voor Beeldende Kunsten, in de zomer van 2022 een zeer geslaagde zomerweek over het eerste Goetheanum plaats. Dit eenmalige wonderbaarlijke gebouw, waarvan de grondsteenlegging in 1913 plaatsvond, kwam bij de jaarwisseling 1921/1922 door brand 'om het leven'. Het gebouw werd en wordt door menigeen gezien als een fysieke manifestatie van wat antroposofie in wezen is. In de zomerweek kon je onder meer innerlijk leren voltrekken wat in de zuilen uiterlijk zichtbaar was: het gaan door een metamorfose.

De reizende leesgroep

In 2022 is een stoet van circa 30 jongeren door Nederland getrokken die verschillende steden aandede om in gesprek te komen over het innerlijke verlangen van de jeugd. Wat leeft er in de ziel van jonge mensen? Ook nu lijkt er een groot verschil te bestaan tussen de generaties. Hoe keek Rudolf Steiner in 1922 naar de ziele diepten van de jeugd? Hij gaf daar 100 jaar geleden een aparte cursus voor jongeren over en wees op het belang van enthousiasme, tegen alle frasen, routines en conventies in. Het verslag van deze tocht is te lezen in het boekje De Reizende Leesgroep, uitgegeven door de jeugdsectie van de AViN.

Metamorfose

Metamorfose, ofwel omvorming, is een proces. Een proces dat stadia doorloopt waarbij elk stadium met de andere stadia onzichtbaar maar wezenlijk verbonden is zonder dat ze uiterlijk op elkaar lijken. Na 100 jaar is in de Antroposofische Vereniging (landelijk en mondiaal) niet alleen herdenking en viering aan de orde, ook metamorfose is nodig. Een nieuw stadium vorm te geven van – en dóór – een menselijke gemeenschap, die wezenlijk geïmpulseerd wil worden, blijkt een enorme opgave. Vernieuwing door omvorming van het oude met behoud van hetzelfde wezen vraagt intuïtie, fantasie en vaardigheid. Je kunt thans de indruk krijgen dat de metamorfose gaande is. Het bestuur probeert hieraan bij te dragen door te werken aan een attitude van menselijkheid (Steiners "Gesinnung") en aan een levende bodem waarin het nieuwe stadium kan opkomen. We zijn de komende honderd jaar meer dan daarvoor op elkaar aangewezen. Wijsheid telt nu als ze tussen mensen (en tussen wezens) werkzaam en vruchtbaar wordt, en als doceren tot leren wordt.

Eeuwfeesten

Op weg naar vernieuwing kunnen vieringen een hulp zijn. We staan in 2023 voor de viering van 100 jaar AViN (landelijk van 17-19 november) en 100 jaar Kerstbijeenkoms (18 november en 6-7 januari 2024). De oprichting van de landelijke AViN was een mijlpaal, ook in het leven van Rudolf Steiner, omdat hij daar in Ita Wegmans oproep om wél bij de vereniging te blijven, de steun vond die hij nodig. De steun om als voorzitter tot de inspirator van het geheel te kunnen worden.

Zichtbaarheid en communicatie

Een grote vraag was toen al hoe de maatschappelijke instellingen hun verbinding met de antroposofische bron konden behouden en hoe de leden van de Antroposofische Vereniging in verbinding met de maatschappelijke actualiteit konden komen. Dat geldt nu vele malen sterker. Wij staan voor de opgave te communiceren over antroposofie vanuit ieders persoonlijke verbinding met de bron én met de actualiteit. Daartoe zijn in 2022 diverse initiatieven genomen:

- de eigen website is vernieuwd; en daarnaast is de nieuwe website www.antroposofie.nl nu inmiddels online; met beide websites maken we beter inzichtelijk en toegankelijk hoe de vereniging werkt en hoe ze bij de werkgebieden hoort;
- de redactie van 'Motief Belicht' heeft twee boekjes kunnen publiceren met een actuele blik op hoofdwerken van Rudolf Steiner;
- voor de interne communicatie is ten behoeve van Motief een redactieraad ingesteld die meekijkt en adviseert over de koers en over besluiten van ons maandblad;
- er is een media-werkgroep actief die volgt wat er in de media gebeurt (ook in Duitsland) en helpt te anticiperen of te reageren op (kritische) maatschappelijke geluiden;
- het project 'Staan voor Leven en Dood' is in 2022 geboren en voorbereid; het zal dit jaar van start gaan en beoogt intern de samenhang te versterken met het oog op deelname aan het maatschappelijk debat;
- de ontmoetingsdag 'Het nieuwe goud' op 3 september bracht vele mensen met belangstelling voor geestelijke stromingen bij elkaar;
- de Michaelsdagen eind september 2022 hebben ruim 100 leden en niet-leden, jongere en oudere mensen bij elkaar gebracht die elkaar inzicht en uitzicht, vreugde en moed konden schenken.

Onderlinge samenhang

Willen we in de samenleving ook juist als vereniging werkzaam worden, dan hebben we ook intern een sterkere samenhang nodig. Dat begint al bij het lid worden en de wijze waarop je in de vereniging inbedding kunt vinden. Daartoe zijn ook stappen gezet:

- we hadden op 5 november 2022 een innige herdenking van gestorven leden;
- we zijn begonnen met het lokaal aanbieden van introductiecurssussen (steeds drie avonden);
- we werken met de (regio)contactpersonen aan een verheldering van taken en rollen en aan een verbetering van een 'welkomst-cultuur'. Het is vaak niet meer zo dat nieuwe leden zich aansluiten bij een bestaande vaste ledengroep;
- De hogeschoolkring (van sectie-coördinatoren) en de lectorenkring gaan meer samenwerken;
- Rik ten Cate heeft alle (1700) leden van de hogeschool die de Esoterische Cyclus volgen, gevraagd naar hun ervaringen en wensen; deze enquête is in december 2022 afgerond; er komen meer studiedagen (te beginnen op 17 juni);
- het onderzoek van de Sociale Sectie naar de lokale studiecentra heeft geleid tot het initiatief om de onderlinge werkrelaties te expliciteren waartoe ook op 22 april 2023 een verdere werkdag is georganiseerd in combinatie met de introductie van het project Staan voor Leven en Dood.
- de vereniging wil leden met initiatieven mogelijkheden bieden; financieel wordt de verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemers zelf gelegd die daarvoor geld van de AViN kunnen gebruiken wanneer ook andere leden hen steunen;
- ook de banden met de werkgebieden of samenwerkingspartners werden verder aangehaald: niet alleen met collega's uit andere landen zoals België, , maar ook – om enkele te noemen – met de Iona Stichting, de Christengemeenschap, met de vrijeschoolbeweging, de BD-Vereniging en Stichting Demeter, BD- Grondbeheer, de Hogeschool Leiden (de lectoraten met name).

Geesteswetenschap

De geesteswetenschappelijke inzet van onze vereniging is essentieel; dit vraagt aandacht voor methode en meditatie; het vraagt communicatie over innerlijke ontwikkelingen en ervaringen. De Antroposofische Vereniging wil bevorderen dat we beter en bewuster leren onderscheiden met welke wezens we te maken hebben.

- regelmatig hebben er meditatiedagen plaatsgevonden
- de presentatie van het boek *Esoterische Cyclus* was een lichtvolle en warme bijeenkomst en mag hopelijk leiden tot versterkte aandacht voor en actieve deelname aan het meditatieve werk in de geest van de Michaëlgemeenschap;
- in de secties wordt sterk gewerkt aan geesteswetenschappelijke thema's (zie verderop in dit nummer); stappen om dit interne werk meer naar buiten en in gesprek te brengen gaan volgen.

Secretariaat

- Op de Boslaan 15 in Zeist is de secretariaatsruimte beneden veranderd in een vergaderruimte; ook de kamer van Emma Vink, die ons heeft verlaten, is nu gesprekskamer geworden; er is dus meer ruimte voor (leden)bijeenkomsten (u bent van harte welkom!); we hebben ook afscheid genomen van Thomas de Groot (administratie); we zijn blij met de komst van Luc Ambagts die nu Motief verzorgt; Michel Gastkemper legt zich met name toe op de digitale communicatie en websites; ook zijn we blij met onze nieuwe huisbewoners Marieke Vingerhoets en Vince van Zeeland die onder meer voor heerlijke maaltijden zorgen;
- Het Elisabeth Vreedehuis in Den Haag heeft in 2022 een goed jaar gehad; met veel studenten, een vrije school in opbouw, euritmie, cursussen en exposities; we zijn het team inclusief vrijwilligers daar heel dankbaar voor; we hebben op goede wijze afscheid kunnen nemen van Stephan en Carmen Delia Jordan; ook de bibliotheek draait onder leiding van Silvia Rigters en haar vrijwilligers op volle toeren.

Bestuursjaarplan 2023

- als bestuur hebben we voor 2023-2024 enkele prioriteiten gesteld die op het bovenstaande voortgaan; we werken aan een open dialogische initiatiefcultuur, aan heldere onderlinge samenwerkingsrelaties, aan een welkomstcultuur (ook voor niet-leden), aan maatschappelijke relevantie; de contacten met de regio's blijven we verzorgen;
- als bestuursleden hebben we persoonlijke aandachtspunten geformuleerd zoals werken aan de algemene sectie, ondersteuning van het project Leven & Dood, aan het netwerk van contactpersonen, aan nieuwe schenkkringen, aan de Esoterische Cyclus, aan externe netwerkvorming.

Namens het bestuur,
Pim Blomaard

De ledenbijdrage

Het afgelopen jaar hebben we voor het eerst gewerkt met de nieuwe opzet voor de ledenbijdrage. Zoals u weet zit daarin een vast deel van € 30 contributie, en een vrij schenkdeel dat daarbovenop komt, zodat we gezamenlijk de jaarlijkse inkomstenstroom naar draagkracht verzorgen. Voor 2022 hebben we, door een aantal grotere schenkingen, uiteindelijk meer binnen gekregen dan begroot. Of er een gelijke bijdrage van de leden was als voor de ledenbijdrage verandering is nog moeilijk te zeggen doordat we de debiteuren (nog niet in 2022 betaalde ledenbijdrage) enkel als contributiedeel hebben mee laten tellen en niet, zoals voorheen, de te verwachten/afgesproken bijdrage.

Verheugend is te kunnen melden dat het ledental in 2022 weer iets is toegenomen, zodat we 2023 begonnen met een totaal van 3345 leden.

Dit jaar vieren we in november het eeuwfeest van onze Nederlandse vereniging, en zal ook de herdenking van de kerstbijeenkomst van 1923 plaatsvinden. Om deze feestelijke gebeurtenissen gepast te kunnen vieren, is een groter bedrag dan gebruikelijk begroot bij de ledenactiviteiten. Laten we er met zijn allen voor zorgen dat met een royale schenkbijdrage we mooie feestelijke momenten kunnen realiseren.

Het project "Staan voor leven en dood" willen we voor een groot gedeelte via een aparte schenkactie voor elkaar krijgen. Door dit niet (volledig) uit het bestaande vermogen te financieren hopen we zo een spiegel voorgehouden te krijgen of dit project ook werkelijk door de leden wordt gewild. Hiermee stellen de initiatiefnemers van dit project zich kwetsbaar op. Door de transparantie die hierdoor ontstaat zullen betrokkenheid en het zich verantwoordelijk voelen voor een mooi resultaat groeien.

Het voorstel is de bijdrage aan de AAG (onze moedervereniging in Dornach, Zwitserland) met meer dan 10% te verhogen om de ongunstige wisselkoers van de Zwitserse frank te compenseren. Wij dragen nu ruim 90 Zwitserse franken per lid bij aan de exploitatie van de AAG. Andere westerse verenigingen (de Duitse en de Zwitserse) hebben voorgaande jaren hun bijdrage per lid naar 125 franken verhoogd. Mijn streven als penningmeester is om op een gegeven moment ook op dat bedrag per lid uit te komen. Als rijk westers land kunnen wij zo het internationale werk van de Hogeschool in het Goetheanum naar draagkracht en in gelijkwaardigheid ondersteunen.

Motief, website en boeken

Er is vorig jaar weer verder gewerkt aan de vernieuwing van de websites. Nadat in de loop van 2022 onze vernieuwde verenigingswebsite het licht zag, was er tijd om de site "antroposofie.nl" verder te ontwikkelen. Deze was begin 2023 klaar, en geeft nu toegang tot het volledige antroposofische werkveld. Via vele links kan iedereen informatie bekijken en contactgegevens vinden van initiatieven die door vanuit antroposofie geïnspireerde mensen in de wereld zijn gezet.

Ook de door onze vereniging geïnitieerde boekuitgaven zijn in 2022 voortgezet: een nieuwe "Motief belicht" over het boek "Theosofie" is verschenen, en de complete vertaling van de Esoterische cyclus is voorbereid en begin dit jaar verschenen. De drukkosten voor dit boek zijn als boekenvoorraad in de balans opgenomen.

Ledenprojecten

Ook dit jaar hebben initiatiefrijke leden gebruik gemaakt van de financiële middelen van onze vereniging: Elia (Marieke Vingerhoets); Ingrid Busink met haar school voor initiatief en gemeenschapsvorming "De Grondsteen"; Selina van Krieken voor haar voorbereidingswerk voor de nieuwe bovenbouw in Amerongen; De Gedenkstondegroep Breda, en Corriënte Euritmie ensemble (B. Dijkerman). Roos Naves en Dineke Oldenhof hebben mij als penningmeester ondersteund door het contact met de initiatiefnemers te verzorgen en hen te begeleiden in de financieringsaanvraag. Het nieuwe uitgangspunt van deelfinanciering heeft een positieve uitwerking gehad: doordat de initiatiefnemers door meerdere betrokkenen ondersteund werden, is het draagvlak voor de projecten vergroot. Nu werken we nog aan een plek op de verenigingswebsite waar de initiatieven kunnen worden voorgesteld, waardoor er meer uitwisseling met de leden kan ontstaan.

Elisabeth Vreedehuis

Door de volle bezetting van het huis is de inkomstenstroom verdubbeld, waardoor er slechts een minieme financiële steun vanuit de vereniging nodig was. De euritmie-opleiding uit Leiden, één van de frequente gebruikers van de ruimtes, zal na de zomer geen gebruik meer maken van het Vreedehuis. Vele nieuwe aanvragen stromen echter al binnen, zodat met vertrouwen een gezond financieel 2023 wordt voorzien.

Inkomsten, uitgaven 2022 en begroting 2023

	2023 (begroting)	2022 (definitief)	2022 (begroting)	2021 (definitief)
Vaste inkomstenstroom				
Ledenbijdrage	€ 680.000	€ 670.715	€ 660.000	€ 658.242
Motief en boekjes	47.000	42.339	50.000	51.648
Huisvestingsbijdragen	53.000	54.216	15.000	58.016
Overige vaste inkomsten	2.000	2.947	2.000	2.592
	<u>€ 782.000</u>	<u>€ 770.217</u>	<u>€ 727.000</u>	<u>€ 770.498</u>
Vaste verplichtingen				
Bijdrage AAG	€ 340.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Motief, website en boekjes	97.000	102.250	100.000	93.289
Kantoorkosten	38.000	37.569	35.000	36.268
Administratiekosten	17.500	15.563	21.000	22.717
Huisvestingskosten	57.500	52.049	50.000	67.519
Overige kosten	5.000	4.227	8.000	51.780
Medewerkersinkomen	197.000	233.747	225.000	238.942
	<u>€ 752.000</u>	<u>€ 745.405</u>	<u>€ 739.000</u>	<u>€ 810.515</u>
Totaal A	€ 30.000	€ 24.812	€ -12.000	€ -40.017
Variabele inkomsten				
Giften en legaten	€ 100.000	€ 213.611	€ 100.000	€ 322.501
Rentes en koerswinst/verlies	5.000	6.538	5.000	-5.653
Leden activiteiten	40.000	34.807	10.000	6.548
Hogeschool activiteiten	70.000	55.373	75.000	51.986
	<u>€ 215.000</u>	<u>€ 310.329</u>	<u>€ 190.000</u>	<u>€ 375.382</u>
Variabele uitgaven				
Bestuur	€ 80.000	€ 71.642	€ 80.000	€ 80.979
Leden activiteiten	120.000	70.645	50.000	68.760
Hogeschool activiteiten	145.000	127.543	125.000	97.630
Ondersteuningsbijdragen	P.M.	54.379	0	216.638
	<u>€ 345.000</u>	<u>€ 324.209</u>	<u>€ 255.000</u>	<u>€ 464.007</u>
Totaal B	€ -130.000	€ -13.880	€ -65.000	€ -88.625
Totaal A en B	€ -100.000	€ 10.932	€ -77.000	€ -128.642
Opgenomen uit reserves	P.M.	121614	P.M.	267195
Toegevoegd aan reserves	P.M.	-49461	P.M.	-34176
Totaal resultaat	€ -100.000	€ 83.085	€ -77.000	€ 104.377

III JAARREKENING

BALANS PER

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
<u>ACTIVA</u>				
<u>Vaste activa</u>				
Materiële vaste activa	1.198.921		1.221.402	
Financiële vaste activa	65.103		65.911	
		1.264.024		1.287.313
<u>Vlottende activa</u>				
Vorraden	42.000		-	
Vorderingen en overlopende activa	747.308		895.885	
Liquide middelen	496.101		501.845	
		1.285.409		1.397.730
		<u>2.549.433</u>		<u>2.685.043</u>

Anthroposofische Vereniging in Nederland

31 DECEMBER 2022

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
<u>PASSIVA</u>				
<u>Eigen vermogen</u>				
Overige reserves	2.163.516		2.080.431	
	<hr/>	2.163.516	<hr/>	2.080.431
Bestemmingsreserves	326.657		398.810	
	<hr/>	326.657	<hr/>	398.810
		<hr/>		<hr/>
		2.490.173		2.479.241
<u>Voorzieningen</u>		-		-
<u>Kortlopende schulden</u>		59.260		205.802
		<hr/>		<hr/>
		<u>2.549.433</u>		<u>2.685.043</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

	2022		Begroting 2022		2021	
	€	€	€	€	€	€
Baten		749.442		737.000		732.505
Exploitatiekosten						
Verenigingsactiviteiten	35.838		40.000		62.212	
Hogeschool activiteiten	67.447		50.000		44.752	
Motief	162.413		135.300		164.824	
Anthroposofie Magazine	-		-		-	
Bibliotheek	36.113		33.900		31.653	
Afdracht Allgemeine						
Anthroposofische Gesellschaft	300.000		300.000		300.000	
Kosten voorwaardenscheppende activiteiten	356.848		347.800		574.754	
		958.659-		907.000-		1.178.195-
Exploitatieresultaat		209.217-		170.000-		445.690-
Financieel resultaat	6.538		5.000		5.653-	
Opbrengsten uit legaten/giften	213.611		90.000		322.701	
		220.149		95.000		317.048
Resultaat		10.932		75.000-		128.642-

BESTEMMING RESULTAAT 2022

	2022	2021
	€	€
Totaal resultaat volgens staat van baten en lasten	10.932	128.642-
Mutaties bestemmingsreserves uit resultaat		
Inkomsten volgens specificatie ondersteuning S.T.E.R.	48.075-	30.625-
Ondersteuning volgens specificatie ondersteuning S.T.E.R.	52.114	71.243
Ontvangen giften met bestemming Ontwikkeling Verenigingshuis Arnhem	-	1.350-
Uitkering uit bestemmingsreserve Subsidie Lectoraat Leiden	7.500	7.500
Bijdrage Vereniging BD Landbouw Schenkingen t.b.v. Hogeschool Leiden	17.500	-
Uitgaven t.b.v. Euritmie	-	150.000
Initiatiefgroep Vormkrachtenonderzoek	44.500	51.000
Ontwikkeling website/huisstijl	1.386-	2.201-
	-	16.928
Totaal bestemmingsreserves uit resultaat	72.153	262.495
Restant resultaat gemuteerd in overige reserves	83.085	133.853

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

De anthroposofische Vereniging in Nederland, statutair gevestigd te Zeist is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 40476182. De feitelijke vestigingsplaats is Boslaan 15 te Zeist.

De belangrijkste activiteiten van de vereniging

Het bestuderen, beoefenen, en verbreiden van de antroposofie.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is conform fiscale waarderingsgrondslagen en met inachtneming van de in Titel 9 van Boek 2 BW opgenomen voorschriften opgesteld. Alle in de jaarrekening vermelde bedragen luiden in euro's. Het regime voor verslaggeving voor organisaties zonder winststreven is toegepast.

Daar waar nodig geacht zijn de vergelijkende cijfers 2021 voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Gronslagen voor waardering en resultaatbepaling

Gronslagen van waardering van de balans

Materiële vaste activa

Het pand aan de Boslaan 15 te Zeist en het boekenbezit zijn historisch gewaardeerd als Pro Memorie post en vanwege zichtbaarheid gepresenteerd tegen een waarde van € 1. In 2017 en 2018 zijn echter investeringen gedaan in onroerende zaken die tegen nominale waarde zijn gewaardeerd.

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de daarover berekende afschrijving.

De afschrijvingen geschieden naar tijdsgelang en worden berekend door middel van een vast percentage van de verkrijgingsprijs minus eventuele restwaarde. Het percentage is gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Financiële vaste activa

Beleggingen (effecten) zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde.

Waardering van onder de financiële vaste activa opgenomen vorderingen geschiedt tegen nominale waarde, zo nodig onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Vlottende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, zo nodig onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Overige activa worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Eigen vermogen

De algemene reserves bestaat uit het gecumuleerde exploitatiesaldo van de vereniging. Er worden op grond van bestuursbesluiten bedragen onttrokken ten behoeve van activiteiten.

Aan de bestemmingsreserves worden bedragen uit de overige reserves toegevoegd, welke op grond van een bestuursbesluit zijn vastgesteld.

Voorzieningen

Met betrekking tot de voorziening voor vruchtgebruik, die is getroffen voor toezeggingen die door de vereniging zijn aangegaan heeft een stelselwijziging plaatsgevonden. De voorziening wordt niet langer gewaardeerd op actuariële, berekende waarderinggrondslagen. Er zal niet meer worden toegevoegd omdat begunstigde buiten de actuariële tabellen valt qua leeftijd. De financiële gevolgen voor de jaarrekening zijn niet materieel.

Schulden

Schulden en overlopende passiva zijn, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen van de staat van baten en lasten

Ten aanzien van het bepalen van het resultaat geldt dat:

- Opbrengsten zijn verantwoord in het jaar, waarin zij zijn gerealiseerd;
- Ontvangen legaten zijn verantwoord op basis van kasstelsel, onder aftrek van eventueel aan de legaten verbonden kosten en verplichtingen;
- Kosten zijn ten laste van het resultaat gebracht, zodra zij voorzienbaar zijn.

Werknemersbestand

Ultimo het boekjaar waren 4 (2021: 5) werknemers in dienst. De gedurende het boekjaar werkzame personen omvatten 3,5 FTE's (2021: 4,2 FTE's).

KASSTROOMOVERZICHT

	2022		2021	
	€	€	€	€
<u>Operationele activiteiten</u>				
Exploitatieresultaat		209.217-		445.690-
Afschrijvingen	27.900		27.918	
		27.900		27.918
<u>Veranderingen in het werkkapitaal</u>				
Toename voorraden	42.000-		-	
Afname debiteuren	15.356		812	
Afname overige vorderingen	133.221		852.466-	
Afname crediteuren	21.268-		30.007	
Afname overlopende passiva	125.274-		205.621-	
		39.965-		1.027.268-
<u>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>		221.282-		1.445.040-
Onttrekking bestemmingsrese	72.153-		223.900-	
Waarvan bestemd resultaat	72.153		233.019	
Financieel resultaat	6.538		5.653-	
Opbrengsten uit legaten/giften	213.611		322.701	
		220.149		326.167
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.133-		1.118.873-
<u>Investeringsactiviteiten</u>				
Investerings in materiële vaste activa		5.419		9.218
Desinvesteringen in financiële vaste activa		808-		562.275-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		4.611-		553.057
<u>Financieringsactiviteiten</u>				
Toename voorzieningen		-		13.064-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-		13.064-
Mutatie liquide middelen		5.744-		578.880-

KASSTROOMOVERZICHT

	2022		2021	
	€	€	€	€
Recapitulatie				
<u>Stand per 31 december</u>				
Liquide middelen		496.101		501.845
<u>Stand per 1 januari</u>				
Liquide middelen		501.845-		1.080.725-
		<u>5.744-</u>		<u>578.880-</u>

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Onroerende zaken Zeist

Boekwaarde per 31 december	<u>1</u>	<u>1</u>
----------------------------	----------	----------

De onroerende zaak betreft het pand aan de Boslaan 15 te Zeist. Het pand is in 1995 gekocht. De WOZ-waarde bedraagt € 1.091.000,- (peildatum 1 januari 2022).

Onroerende zaken Den Haag

Boekwaarde per 1 januari	1.218.800	1.236.000
Investeringen	5.419	9.218
Afschrijving	26.600-	26.418-
Boekwaarde per 31 december	<u>1.197.619</u>	<u>1.218.800</u>

Dit betreft de verwerving en verbouwing van het pand aan de Riouwstraat 1 en 3 te Den Haag. Het pand is in 2017 aangekocht en is verbouwd. Het pand is in de balans gewaardeerd tegen de aankoopwaarde vermeerderd met de verbouwingskosten. De WOZ-waarde bedraagt € 1.220.000 (peildatum 1 januari 2022).

Bij een eventuele verkoop van het pand heeft de AVIN, uit hoofde van de bij de verkrijging van het pand gesloten overeenkomst met de Stichting Euritmie, de verplichting om het verschil tussen de verkoopwaarde en 80% van de taxatiewaarde (is gelijk aan de dan geldende WOZ-waarde) met een maximum van € 200.000,- te besteden ten gunste van de ontwikkeling van euritmie.

Inventaris en computers

Boekwaarde per 1 januari	2.600	4.100
Afschrijving	1.300-	1.500-
Boekwaarde per 31 december	<u>1.300</u>	<u>2.600</u>

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
<u>Boekenbezit</u>		
Boekwaarde	<u>1</u>	<u>1</u>
Totaal materiële vaste activa	<u>1.198.921</u>	<u>1.221.402</u>

De afschrijvingspercentages gehanteerd voor de materiële vaste activa variëren van 0% tot 20%.

Financiële vaste activa

<u>Effectenportefeuille</u>	<u>65.103</u>	<u>65.911</u>
-----------------------------	---------------	---------------

Dit betreffen ledencertificaten en twee beleggingsfondsen van de Triodos Bank.
Deze zijn verkregen uit een legaat.

Lening u/g Stichting Grondbeheer

Biologisch Dynamische Landbouw

Stand per 1 januari	550.000	550.000
Afgelost in boekjaar	-	-
Aflossingsverplichting in komend boekjaar	550.000-	550.000-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

De leningsovereenkomst is aangegaan op 21 december 2020.

De looptijd bedroeg 2 jaar en eindigde op 21 december 2022

De looptijd is verlengd tot 31 december 2023.

De verschuldigde rente bedraagt 1% per jaar.

Aflossingsverplichting:

Per 31 december 2022 (ontvangen 4 januari 2023) € 50.000

Uiterlijk 30 juni 2023 € 200.000

Uiterlijk 31 december 2023 € 300.000

Voor het overige gelden gelijke condities als de eerdere overeenkomst, derhalve tot 31 december 2023 waarna partijen eventuele verdere verlenging zullen overleggen.

Totaal financiële vaste activa	<u>65.103</u>	<u>65.911</u>
---------------------------------------	----------------------	----------------------

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden		
Voorraad boeken voor verkoop	42.000	-
	<u>42.000</u>	<u>-</u>
Vorderingen en overlopende activa		
<u>Debiteuren</u>		
Nog te verwachten ledenbijdragen	40.539	67.319
Nog te verwachten uit overige opbrengsten	-	2.441
	<u>40.539</u>	<u>69.760</u>
Af: dubieuze debiteuren	24.872-	38.737-
	<u>15.667</u>	<u>31.023</u>
<u>Overige vorderingen</u>		
Nog te ontvangen bedragen	168.288	304.350
Dividendbelasting	293	-
Omzetbelasting	2.368	-
Overlopende activa	10.692	10.512
Aflossingsverplichting Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw.	550.000	550.000
	<u>731.641</u>	<u>864.862</u>
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u><u>747.308</u></u>	<u><u>895.885</u></u>

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Liquide middelen		
Kassen	350	178
NL28 TRIO 0212 1752 97	92.192	109.128
NL42 TRIO 0212 4792 37	44.942	44.966
NL49 TRIO 0197 7423 86	45.048	90.090
NL25 TRIO 0197 7706 57	87.765	88.355
NL07 TRIO 0391 0612 32	75.380	71.139
NL15 TRIO 0338 4995 04	129.740	80.876
NL38 INGB 0000 4748 30	15.394	17.113
Kruisposten	5.290	-
	<u>496.101</u>	<u>501.845</u>
Totaal vlottende activa	<u>1.285.409</u>	<u>1.397.730</u>

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
<u>PASSIVA</u>		
<u>Eigen vermogen</u>		
<u>Overige reserves</u>		
Stand per 1 januari, inclusief ontvangen legaten	2.080.431	1.976.054
<u>Mutaties</u>		
Verdeeld resultaat boekjaar	83.085	104.377
Stand per 31 december	<u>2.163.516</u>	<u>2.080.431</u>
<u>Bestemmingsreserves</u>		
Stand per 31 december	* <u>326.657</u>	<u>398.810</u>
Totaal eigen vermogen	<u><u>2.490.173</u></u>	<u><u>2.479.241</u></u>

* Voor een specificatie verwijzen wij naar pagina 40 en 41.

TOELICHTING OP DE BALANS

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
<u>Kortlopende schulden</u>		
Crediteuren	11.983	33.251
Nog te verstrekken deel lening Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw	-	100.000
Vooruitontvangen bedragen	5.133	8.696
Loonheffing	5.845	10.592
Omzetbelasting	-	2.129
Reservering vakantiegeld	2.218	4.441
Overlopende passiva	34.081	46.693
Totaal kortlopende schulden	<u>59.260</u>	<u>205.802</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
	€		€
Baten			
Ledenbijdragen	670.715	660.000	658.242
Opbrengsten Motief *	38.402	42.000	49.261
Opbrengsten Antroposofie Magazine **	-	-	2.387
Gelabelde giften Arnhem	-	-	1.350
Overige bestemde giften	50	-	-
Overige opbrengsten	-	10.000	240
Ontvangen giften t.b.v. E. Vreedehuis	40.275	25.000	21.025
	<u>749.442</u>	<u>737.000</u>	<u>732.505</u>

* Voor een specificatie verwijzen wij naar pagina 37.

** Voor een specificatie verwijzen wij naar pagina 38.

Kosten primaire activiteiten

Verenigingsactiviteiten

Themadagen en vieringen -/- inkomsten	17.889	15.000	14.656
Ledeninitiatieven	-	-	855
Ledenbijeenkomsten	171	-	1.302
Ledenprojecten	19.164	25.000	47.600
Initiatiegroep vormkrachtenonderzoek	1.386-	-	2.201-
	<u>35.838</u>	<u>40.000</u>	<u>62.212</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Werkelijk 2022 €	Begroting 2022	Werkelijk 2021 €
Hogeschool activiteiten			
Algemene sectie	19.630	-	11.597
Pedagogische sectie	2.887	-	2.429
Natuurwetenschappelijke sectie	2.704	-	2.780
Landbouw sectie	130	-	72-
Medische sectie	5.779	-	9.434
Sociaal wetenschappelijke sectie	2.383	-	1.005
Sectie woord, muziek en euritmie	10.391	-	4.634
Sectie beeldende kunsten	1.297-	-	316
Sectie jeugdactiviteiten	26.096	-	14.089
Sectie letteren en cultuurwetenschappen	3.067	-	1.801
Sectie voor Wis- en Sterrenkunde	400	-	356
Opbrengsten publicaties	4.723-	-	3.617-
		50.000	
	67.447	50.000	44.752
Motief			
Loonkosten	41.879	45.000	61.195
Ziekteverzuimverzekering/Arbodienst	2.144	3.300	3.343
Pensioenlasten	7.609	5.500	5.059
Freelancers	25.249	2.000	775
Reiskosten	928	1.500	1.163
Illustraties	-	500	-
Opmaakkosten	20.991	25.000	29.430
Drukkosten	17.319	22.000	20.893
Directe kosten	8.188	9.000	9.341
Verzendkosten	24.039	20.000	26.019
Kosten publicaties	14.030	-	6.402
Overige kosten	37	1.500	1.204
	162.413	135.300	164.824

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Werkelijk 2022 €	Begroting 2022	Werkelijk 2021 €
Bibliotheek			
Loonkosten	24.177	23.000	24.482
Pensioenlasten	3.842	2.300	2.023
Reiskosten medewerkers	878	1.500	1.305
Vrijwilligers	4.700	4.000	1.260
Ziekteverzuimverzekering/Arbodienst	1.237	1.300	1.338
Afschrijvingskosten	-	300	300
Aankoop boeken en tijdschriften	1.787	3.500	1.991
Kantoorbenodigdheden	716	-	288
Automatisering	215	-	202
Overige kosten	1.508	-	1.056
Af: opbrengsten bibliotheek	2.947-	2.000-	2.592-
	<u>36.113</u>	<u>33.900</u>	<u>31.653</u>
Afdracht Allgemeine Anthroposophische Gesellschaft			
Afdracht boekjaar	300.000	300.000	300.000
	<u>300.000</u>	<u>300.000</u>	<u>300.000</u>
Totaal kosten primaire activiteiten	<u>601.811</u>	<u>559.200</u>	<u>603.441</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	<u>Werkelijk 2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>Werkelijk 2021</u>
	€		€
<u>Kosten voorwaardenscheppende activiteiten</u>			
<u>Bestuurskosten</u>			
Advieskosten	-	-	-
Reis- en verblijfkosten	8.158	-	2.398
Vergaderkosten	258	-	1.599
Verzekeringskosten	2.377	-	3.440
Vacatie bestuur	56.325	-	71.625
Overige bestuurskosten	4.524	80.000	1.917
	<u>71.642</u>	<u>80.000</u>	<u>80.979</u>
 <u>Externe communicatie</u>			
Hosting en onderhoud website	17.646	23.000	40.846
	<u>17.646</u>	<u>23.000</u>	<u>40.846</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Werkelijk 2022 €	Begroting 2022	Werkelijk 2021 €
<u>Bureaunkosten</u>			
Loonkosten	103.034	89.000	101.148
Inhuur derden	5.105	43.000	18.382
Uitkering ziekengeld	27.754-	33.000-	23.990-
Pensioenlasten	8.270	9.200	8.601
Ziekteverzuimverzekering/Arbodienst	5.323	4.300	4.248
Reiskostenvergoedingen	988	1.000	1.055
Scholingskosten	-	-	2.570
Overige personeelskosten	3.839	4.000	4.236
Accountantskosten jaarrekening	5.000	9.000	6.483
Kosten administratiekantoor inclusief salarisadministratie	10.563	12.000	16.234
Telecommunicatie en internet	2.716	2.500	2.556
Kantoorbenodigdheden	1.738	1.000	600
Kopieerkosten	-	500	-
Portokosten	9.475	9.500	11.965
Kosten automatisering	5.432	7.000	7.213
Afschrijvingskosten	1.300	1.200	1.200
Bankkosten	4.991	5.000	6.169
Mutatie voorziening debiteuren	13.866-	-	4.399
Ontwikkeling huisstijl	2.780	1.500	424
Overige kosten secretariaat	9.137	8.000	6.141
	138.071	174.700	179.634
<u>Huisvestingskosten</u>			
Tuinonderhoud	983	3.000	8.078
Onderhoud	1.729	-	396
Vaste lasten	9.210	8.500	8.447
Assurantiën	-	7.600	7.699
Schoonmaakkosten	2.722	2.900	7.239
Energiekosten	4.505	10.000	7.695
Afschrijvingskosten onroerende zaken Den Haag	26.600	26.500	26.418
Overige huisvestingskosten	6.300	1.500	1.547
Gebruikersvergoeding vergaderruimte	700-	-	1.065-
Bijdrage huisvesting en lasten gebruikers	13.241-	15.000-	35.926-
	38.108	45.000	30.528

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Werkelijk 2022 €	Begroting 2022	Werkelijk 2021 €
<u>Ondersteuningsbijdragen</u>			
Ondersteuning Elisabeth Vreede huis	22.300	20.100	25.986
Ondersteuning exploitatie Stichting Exploitatie Riouwstraat Den Haag	419-	5.000	15.781
Schenken t.b.v. Hogeschool Leiden	7.500	-	150.000
Uitgaven t.b.v. Euritmie	44.500	-	51.000
Bijdrage Vereniging BD Landbouw overdracht BD landbouwmethode	17.500	-	-
	<u>91.381</u>	<u>25.100</u>	<u>242.767</u>
 Totaal voorwaardenscheppende activiteiten	 <u>356.848</u>	 <u>347.800</u>	 <u>574.754</u>
 Financieel resultaat			
Rente lening Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw Resultaat beleggingen	5.500 1.038	5.000 -	4.500 10.153-
	<u>6.538</u>	<u>5.000</u>	<u>5.653-</u>
Totaal financieel resultaat	<u>6.538</u>	<u>5.000</u>	<u>5.653-</u>
 Opbrengsten uit legaten/giften			
Ontvangen uit algemene giften	1.611	40.000	42.701
Ontvangen uit legaten	212.000	50.000	280.000
Totaal ontvangen legaten	<u>213.611</u>	<u>90.000</u>	<u>322.701</u>

IV BIJLAGEN

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIE MOTIEF

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Opbrengsten			
Advertentieopbrengsten	31.272	35.000	36.315
Motief Extra	52	-	3.242
Publicaties	6.670	4.500	9.677
Overige opbrengsten	408	2.500	27
	<u>38.402</u>	<u>42.000</u>	<u>49.261</u>

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIE ANTROPOSOFIE MAGAZINE

	<u>Werkelijk 2022</u>	<u>Begroting 2022</u>	<u>Werkelijk 2021</u>
	€	€	€
Opbrengsten			
Losse nummers	-	-	2.044
Cursussen/workshops	-	-	343
Overige opbrengsten	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.387</u>

**TOELICHTING OP DE ONDERSTEUNING VAN DE STICHTING
EXPLOITATIE RIOUWSTRAAT 1**

	Werkelijk 2022 €	Begroting 2022 €	Werkelijk 2021 €
Inkomsten			
Bijdragen in de huisvesting	7.800	9.000	9.600
Gelabelde giften	40.275	25.000	21.025
	<u>48.075</u>	<u>34.000</u>	<u>30.625</u>
Uitgaven			
Ondersteuning Elisabeth Vreedehuis	22.300	20.100	25.986
Ondersteuning exploitatie Stichting			
Exploitatie Riouwstraat Den Haag	29.814	31.500	45.257
	<u>52.114</u>	<u>51.600</u>	<u>71.243</u>
Saldo	4.039-	17.600-	40.618-
* Ondersteuning exploitatie Stichting Exploitatie Riouwstraat Den Haag			
Door AViN verstrekte bijdragen	5.000		25.000
Afschrijvingskosten pand	26.600		26.418
Vaste lasten pand	3.633		3.057
Bijdrage in investeringen	5.419-		9.218-
	<u>29.814</u>		<u>45.257</u>

TOELICHTING OP DE BESTEMMINGSERESERVES

Bestemmingsreserves Hogeschool

Medische Sectie Lectoraat Leiden (Subsidie 2019-2021)

Sectie Landbouw, Legaat Flederius (inclusief antroposofische geneeskunde)
Hogeschool Secties

Totaal bestemmingsreserves Hogeschool

	Stand per 1 januari	Externe inkomsten	Bestedingen	Mutatie Algemene Reserve	Stand per 31 december
	7.500	-	7.500-	-	-
	55.800	-	17.500-	-	38.300
	127.963	-	-	-	127.963
	<u>191.263</u>	<u>-</u>	<u>25.000-</u>	<u>-</u>	<u>166.263</u>

TOELICHTING OP DE BESTEMMINGSRESERVES

	Stand per 1 januari	Externe inkomsten	Bestedingen	Mutatie Algemene Reserve	Stand per 31 december
Overige bestemmingsreserves					
Legaat mevrouw. Bos- van Rugge t.b.v.				-	
Ontmoetingscultuur	37.270	-	-	-	37.270
Legaat mevrouw. Bos- van Rugge t.b.v. Dornach					
"Ontmoetingscultuur "	18.615	-	-	-	18.615
Subsidie onderzoek archief	4.179	-	-	-	4.179
Bestemmingsreserve t.b.v. Euritmie I	90.322	-	44.500-	-	45.822
Bestemmingsreserve exploitatiebijdrage Den Haag	45.010	48.075	52.114-	-	40.971
Bestemmingsreserve Ontwikkeling Verenigingshuis Arnhem	9.950	-	-	-	9.950
Bestemmingsreserve Vormkrachtenonderzoeksgroep 2461	2.201	1.386	-	-	3.587
<i>Totaal overige bestemmingsreserves</i>	<i>207.547</i>	<i>49.461</i>	<i>96.614-</i>	<i>-</i>	<i>160.394</i>
Totaal bestemmingsreserves	398.810	49.461	121.614-	-	326.657